

ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΑΡΡΗΣ

Το να ηγείσαι του Υπουργείου Οικονομικών την εποχή που η χώρα ετοιμάζεται να μπει στην Ευρωζώνη, δεν είναι και το πιο εύκολο. Ο Μιχάλης Σαρρής καλείται να κρατήσει πολλές ισορροπίες, γι' αυτό βρέθηκε και πρόσφατα στο μάτι του κυκλώνα. Ηθική επιβράβευση γι' αυτόν θα είναι αν φεύγοντας από την πολιτική μείνει η αίσθηση ότι έκανε ένα σωστό έργο που είχε προσεγγιστεί με τιμιότητα, με ειλικρίνεια, με αφοσίωση.

Δεν υποτιμώ την πολιτική αλλά δεν ταιριάζει σε μένα

> Ακολουθώ στην οικονομία μια καλή φόρμουλα που ακολούθησαν ο Σημίτης και ο Μπλερ

ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΣΟΛΩΜΩΝΙΔΟΥ ΔΡΟΥΣΙΩΤΟΥ

ΠΩΣ ήταν το ταξίδι στην Κίνα; Πηγαίνοντας οι προσδοκίες μου ήταν υψηλές και όπως το περιμένα δεν απογοητεύθηκα. Είναι μια χώρα που βλέπεις παντού να αναπτύσσεται μπροστά στα μάτια σου συνεχώς. Πήγαμε στη Σαγκάι και στην Κίνα. Ήταν ένας συνδυασμός ενός μεγάλου βιομηχανικού και εμπορικού κέντρου που βασικά εργάζεται πυρετωδώς για να κρατήσει τον παγκόσμιο πληθωρισμό σε χαμηλά επίπεδα. Επειδή ως Κύπρος κρατήσαμε πρόσφατα μια σταθερή στάση στα προβλήματα που είχε η Κίνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά τις εξαγωγές της προς την Ευρώπη, οι Κινέζοι έδειξαν στο πρόσωπο του Προέδρου ένα σεβασμό και μια αγάπη για την Κυπριακή Δημοκρατία.

-Μελετήσατε το ενδεχόμενο για εμπορικές συνεργασίες; Ναι, διότι είναι μια τεράστια χώρα, έτσι ώστε και μικρό ενδιαφέρον αν υπάρξει για να χρησιμοποιηθεί η Κύπρος για τις επενδύσεις τους, θα είναι προς όφελός μας.

-Η δική μας οικονομία πώς πάει, ο προϋπολογισμός του 2007; Το πλαίσιο του προϋπολογισμού μας είναι καθορισμένο και ο στόχος μας είναι να μπούμε στην ευρωζώνη το 2008. Πρέπει κάθε χρόνο να μειώνουμε το έλλειμά μας κατά μισό τις εκατόν, ώστε μέχρι το 2010 να ισορροπήσουμε τα δημοσιονομικά μας.

-Οι προειδοποιήσεις του κοινοτικού Επιτρόπου Αλμούνιασ ανσνίκσπαν; Θεωρώ ότι ο κύριος Αλμούνιασ με τον τρόπο που τοποθετήθηκε είχε δυο βασικούς στόχους. Πρώτον, να επισημάνει ότι δεν μπορεί κανείς να επαναπαύεται στο ότι μείωσε το έλλειμμα, τα επιτόκια, το χρέος, κράτησε υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης και να προχωρήσει σε αλόγιστες δαπάνες που θα θέσουν σε κίνδυνο όλα αυτά που με πολλούς κόπους έχει πετύχει. Παράλληλα, μας υπενθύμισε ότι μακροπρόθεσμα η βιωσιμότητα των οικονομικών μας απειλείται από τη γήρανση του πληθυσμού που έχει σχέση με τα ταμεία των κοινωνικών ασφαλίσεων αλλά και με την ιατροφαρμακευτική περιθαλψία.

-Νιώθετε πίεση με δεδομένο ότι ένας χρόνος έμεινε μέχρι την έναρξή μας στην ευρωζώνη; Η πίεση υπάρχει και τη δέχεται ο εκάστοτε υπουργός Οικονομικών. Όταν τα έσοδά σου αυξάνονται με ορισμένους ρυθμούς και οι απαιτήσεις είναι απεριόριστες, πρέπει να κάνεις επιλογές. Γι' αυτό η δική μας προσέγγιση είναι να αυξήσουμε τις κοινωνικές δαπάνες με ρυθμούς υψηλότερους από τον πληθωρισμό και το ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας και να αποταμιεύουμε τα έξτρα έσοδα πέραν του προϋπολογισμού, ώστε τα ελλείματά μας να μειώνονται ταχύτερα, για να είμαστε σε καλύτερη θέση να αντιμετωπίσουμε το μέλλον.

-Όλα αυτά είναι νεοφιλελεύθερη πολιτική; Δεν είναι υποβοηθητική η ορολογία. Εγώ πιστεύω ότι είναι μια καλή φόρμουλα που την έχουν χρησιμοποιήσει άνθρωποι προοδευτικοί όπως ο Σημίτης, ο Μπλερ, ο

ΦΩΤ.: Γ. ΝΗΣΙΩΤΗΣ

Κλίντον που είπαν ότι βοηθάς τον φτωχό πολίτη όχι με το να του δίνεις λεφτά, τα οποία στην αγορά θα αξίζουν το μισό λόγω πληθωρισμού, αλλά με το να κρατάς τον πληθωρισμό χαμηλό ώστε εκείνα που του δίνεις, έστω αν είναι λιγότερα, να αξίζουν κάτι.

-Γιατί τότε δέχεστε τα πυρά του ΑΚΕΛ; Αυτή η αντιπαράθεση μήπως κρύβει κάτι άλλο; Όσον αφορά το αν «κρύβει κάτι άλλο» δεν μπορώ να σας το απαντήσω εγώ. Θεωρώ όμως ότι οι όποιες επικρίσεις από πλευράς ΑΚΕΛ θα έπρεπε να απευθύνονται προς όλη την Κυβέρνηση, διότι μπορεί ο υπουργός Οικονομικών να εισηγηθεί, αλλά έχουμε ευτυχώς έναν Πρόεδρο της Δημοκρατίας που έντονος απόψεις επί όλων των θεμάτων και ένα Υπουργικό Συμβούλιο στο οποίο αντιπροσωπεύονται όλες οι δυνάμεις της συνεργασίας που παίρνει αποφάσεις. Επομένως δεν εξασκώ προσωπική πολιτική. Ίσως κι εμείς να μην εξηγήσαμε αρκούντως ικανοποιητικά ποια ήταν η προσέγγισή μας στο θέμα του φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο θέρμανσης. Δεν θέλω να αφησω αυτό το επεισόδιο να χαρακτηρίσει μια πολύ καλή σχέση που έχουμε με τα συγκυβερνώντα κόμματα.

-Η αίσθηση που βγαίνει προς τα έξω είναι ότι βάλεται ο υπουργός Οικονομικών για να ακούσει ο Πρόεδρος, με δεδομένες τις προεδρικές του 2008. Αυτά είναι φήμες και σενάρια. Προσωπικά προσπαθώ να μείνω όσο το δυνατόν μακριά από την πολιτική, ώστε να μην επηρεάζομαι από εκλογικές περιόδους. Η δική μου ευθύνη ως τεχνοκράτη είναι να υλοποιήσω το πρόγραμμα της παρούσης Κυβέρνησης και να μπούμε στην ΟΝΕ το 2008.

-Περιμένετε την πρόταση για υπουργοποίηση; Καθόλου. Αφυπνέτησα πρόωρα από τη Διεθνή Τράπεζα, μετά από 29 χρόνια δουλειάς, για να γυρίσω στην Κύπρο. Όταν στο τέλος του καλοκαιριού του 2005 μου έκανε την πρόταση ο Πρόεδρος δέχτηκα αμέσως διότι θεωρήσα ότι ήταν ένα επιστέγασμα μιας καριέρας σε ένα σχετικό τομέα και μια ένδειξη εμπιστοσύνης.

-Ο Πρόεδρος σας γνώριζε; Όχι και δεν είχα καμιά πολιτική σύνδεση με το κόμμα του. **-Τότε γιατί σας επέλεξε;** Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πιστεύει ότι το εθνικό μας θέμα και η Οικονομία πρέπει να αντιμετωπίζονται μακριά από πολιτικές σκοπιμότητες, γι' αυτό επέλεξε έναν τεχνοκράτη. **-Η πρώτη φορά που ακούστηκε το όνομά σας για τη θέση του Υπουργού Οικονομικών ή του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας ήταν επί προεδρίας Κληρίδη;** Ναι, τότε είχε δημοσιευτεί μια μικρή λίστα από μερικά ονόματα, αλλά δεν μου έγινε καμιά επίσημη πρόταση. **-Τι θέλετε να αφήσει το πέρασμά σας από το υπουργείο;** Κάποτε το να περάσεις και κάπως απαράτητος δεν είναι και τόσο αρνητικό, υπό την έννοια ότι όταν τα πράγματα πάνε καλά δεν γίνεται μεγάλος θόρυβος γύρω από το όνομά σου. Είμαστε αφοσιωμένοι στην έναρξή μας στην ευρωζώνη 1η Ιανουαρίου 2008 και παράλληλα θέλουμε να κάνουμε τις αναγκαίες αλλαγές όταν μπούμε στο ευρώ για να κρατήσουμε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Διατηρούσα πάντα στενές σχέσεις με την Κύπρο

-Τα 29 χρόνια στη Διεθνή Τράπεζα τι σας έδωσαν; Μια ποικιλία από εμπειρίες, δούλεψα σε πάρα πολλές χώρες και σε πάρα πολλούς τομείς.

-Σας αρέσουν οι αλλαγές; Ναι, αλλά και να εργάζομαι μέσα σε ένα πλαίσιο.

-Μετά τις σπουδές σας ξεκινήσατε δουλειά στην Κύπρο και μετά πήγατε στη Διεθνή Τράπεζα. Ναι, όταν έγινε η τουρκική εισβολή αισθάνθηκα ότι το όραμά μου να προσφέρω κάπως περιοριζόταν στην Κύπρο και σε συνδυασμό με κάποια επιθυμία που πάντα είχα για δουλειά στο εξωτερικό, με οδήγησαν στο να κάνω αυτό το βήμα. Πήγα για 2-3 χρόνια και έμεινα 29.

-Ένας Κύπριος σε ένα τέτοιο περιβάλλον δυσκολεύεται να προσαρμοστεί; Όχι. Ο τρόπος με τον οποίο ο Πρόεδρος της τράπεζας συμπεριφέρεται προς τους απλούς υπαλλήλους είναι κάτι που βοηθά στην εύκολη προσαρμογή, σε κάνει να αισθάνεσαι ότι συνεισφέρεις, ότι αξιολογείται σωστά η δουλειά σου. Από τη Διεθνή Τράπεζα δεν γίνεσαι πλούσιος, αλλά νιώθεις ότι συνεισφέρεις και ότι αναγνωρίζεται αυτό που κάνεις ποιοτικά και ποσοτικά.

-Διατηρούσατε σχέσεις με την Κύπρο; Ναι, πολύ στενές. Κάποιοι γνωστοί νόμιζαν ότι ζούσα στην Κύπρο και απλώς δεν με έβλεπαν συχνά. Συναντιόμαστε το καλοκαίρι στον Πρωταρτά, τα Χριστούγεννα, το Πάσχα. Διατηρούσα τους παιδικούς μου φίλους, αλλά και πολλοί Κύπριοι με επισκέπτονταν στην Αμερική, κάποιοι εργοδοτήθηκαν για ένα διάστημα στη Διεθνή Τράπεζα, αλλά ήταν έντονες και οι οικογενειακές μου σχέσεις. Ένας από τους λόγους που επέστρεψα στην Κύπρο ήταν το ότι ήθελα να ήμουν κοντά στη μητέρα μου που είχε χάσει τον σύζυγό της.

Δεν μπορώ να λειτουργώ με τρόπο ώστε να είμαι δημοφιλής

-Γεννηθήκατε στη Λευκωσία; Ναι, είμαστε τρεις υιοί, εγώ είμαι ο μεσαίος.

-Πώς ήταν τα μαθητικά χρόνια; Πολύ καλά. Δημοτικό πήγα στο Ελενείο που ήταν κοντά στο σπίτι μου και οι φίλιές του δημοτικού διατηρούνται μέχρι σήμερα. Ήμουν αθλητής στο τρέξιμο και στις μικρές τάξεις είχα κάποιο ρεκόρ στους μαθητικούς αγώνες.

-Σήμερα αθλητής; Μέχρι να έλθω στην Κύπρο έπαιζα σμσπηματικά τένις και σκουός, αλλά τα παραμέλησα και αν έχω κάτι για το οποίο μετανιώω είναι το ότι δεν αθλούμαι όσο θα ήθελα.

-Είσατε καλός μαθητής; Πολύ καλός μαθητής ήμουν στο λύκειο, προηγούμενος ήμουν μάλλον ζωηρός και με τραβούσε περισσότερο ο αθλητισμός και το ποδόσφαιρο.

-Οπαδός του ΑΠΟΕΛ; Ναι, οπαδός μέχρι σήμερα του ΑΠΟΕΛ.

-Τι θέλατε να γίνετε μεγαλώνοντας; Ο μεγαλύτερος μου αδελφός πήγε νομικά, αλλά τη λιγυ επαφή που είχα με τα νομικά δεν μου πολυάρεσαν. Η υπτέρα μου είχε πάει στο Λονδίνο και κάποιος της μίλησε για τα οικονομικά στο London School of Economics. Όταν ξεκίνησα τις σπουδές μου άρεσαν τα οικονομικά και πήγα για μεταπτυχιακά στην Αμερική.

-Τι σας έδωσαν τα φοιτητικά χρόνια; Η προσαρμογή μου ήταν δύσκολη διότι βρέθηκα να σπουδάζω σε ηλικία 17 χρονών και έπρεπε να πάω ανακαλύπτω θέατρα, όπερα, γενικά καλές

ποιότητες εκδηλώσεις.

-Πώς ήταν τα μαθητικά χρόνια; Πολύ καλά. Δημοτικό πήγα στο Ελενείο που ήταν κοντά στο σπίτι μου και οι φίλιές του δημοτικού διατηρούνται μέχρι σήμερα. Ήμουν αθλητής στο τρέξιμο και στις μικρές τάξεις είχα κάποιο ρεκόρ στους μαθητικούς αγώνες.

-Σήμερα αθλητής; Μέχρι να έλθω στην Κύπρο έπαιζα σμσπηματικά τένις και σκουός, αλλά τα παραμέλησα και αν έχω κάτι για το οποίο μετανιώω είναι το ότι δεν αθλούμαι όσο θα ήθελα.

-Είσατε καλός μαθητής; Πολύ καλός μαθητής ήμουν στο λύκειο, προηγούμενος ήμουν μάλλον ζωηρός και με τραβούσε περισσότερο ο αθλητισμός και το ποδόσφαιρο.

-Οπαδός του ΑΠΟΕΛ; Ναι, οπαδός μέχρι σήμερα του ΑΠΟΕΛ.

-Τι θέλατε να γίνετε μεγαλώνοντας; Ο μεγαλύτερος μου αδελφός πήγε νομικά, αλλά τη λιγυ επαφή που είχα με τα νομικά δεν μου πολυάρεσαν. Η υπτέρα μου είχε πάει στο Λονδίνο και κάποιος της μίλησε για τα οικονομικά στο London School of Economics. Όταν ξεκίνησα τις σπουδές μου άρεσαν τα οικονομικά και πήγα για μεταπτυχιακά στην Αμερική.

-Τι σας έδωσαν τα φοιτητικά χρόνια; Η προσαρμογή μου ήταν δύσκολη διότι βρέθηκα να σπουδάζω σε ηλικία 17 χρονών και έπρεπε να πάω ανακαλύπτω θέατρα, όπερα, γενικά καλές

ποιότητες εκδηλώσεις. Έμεινα με μια αγγλική οικογένεια μακριά από το κέντρο του Λονδίνου και τους πολλούς πειρασμούς, πήγα στο Πανεπιστήμιο καθημερινά και το Σάββατο ποδόσφαιρο.

-Αυτή η αγάπη για το ποδόσφαιρο εξακολουθεί μέχρι σήμερα; Ναι, όσο μπορώ πηγαίνω στο γήπεδο. Η πρώτη μου επίσημη εξόρμησής μου στην Κύπρο ήταν στο Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών στο Μάντσεστερ όπου ο υπουργός Οικονομικών μας προσκάλεσε στο γήπεδο της Manchester, το ναό του ποδοσφαίρου. Ήταν μοναδική εμπειρία.

-Είσατε θερμός οπαδός; Βεβαίως, πάντα όμως εντός των ορίων της κοσμιότητας.

-Τι σας λείπει από το εξωτερικό; Μου λείπει η ιδιωματική ζωή, άλλο να κυκλοφορείς σε μια μεγαλούπολη των εκατομμυρίων και να ταξιδεύεις σε διάφορους προορισμούς και άλλο μικρή Κύπρο που ολοι λίγο πολύ γνωρίζονται μεταξύ τους.

-Τι απολαμβάνετε στην Κύπρο; Τις μικρές της απολαύσεις και το να οργανώσεις ένα φαγητό με φίλους να είναι πολύ πιο απλό.

-Χρόνος υπάρχει; Ο χρόνος είναι περιορισμένος διότι οι ώρες δουλειάς και οι ευθύνες είναι πάρα πολλές, αλλά όλοι μας βρίσκουμε τον αναγκαίο χρόνο για να κάνουμε κάτι που θέλουμε.

-Έχετε ένα στόχο ζωής; Ο δρόμος για την Ιθάκη, όπως λέει και ο Αλεξάνδρινος ποιητής είναι

πιο σημαντικός από τον τελικό προορισμό. Θα ήθελα φεύγοντας από την πολιτική να μείνει η αίσθηση ότι έγινε ένα σωστό έργο που είχε προσεγγιστεί με τιμιότητα, με ειλικρίνεια, με αφοσίωση. Αυτό θα είναι μια ηθική επιβράβευση.

-Μπορεί να σας αρέσει η πολιτική και να θέλετε από τεχνοκράτη να γίνετε πολιτικός; Όχι, δεν υποτιμώ την πολιτική αλλά δεν είναι για μένα.

-Τι σας ενοχλεί στην πολιτική; Ίσως στην πολιτική να χρειάζονται περισσότεροι συμβιβασμοί από ό,τι θα ήμουν διαθεθειμένος να κάνω. Για να είσαι δημοφιλής και να εκλέγεσαι πρέπει κάποτε να τοποθετείσαι με τρόπους που δεν μου ταιριάζουν ως άνθρωπο.

-Πώς νιώθετε μπροστά σε αρνητικά δημοσιεύματα; Γενικά τα δημοσιεύματα ήταν θετικά. Παρόλο ότι είμαι στην κυβέρνηση Παπαδόπουλου νιώθω εμπιστοσύνη για την οικονομική πολιτική και διαχείριση τόσο από τη συμμετοχή όσο και από την αντιπολίτευση. Υπάρχουν βέβαια διαφωνίες, αλλά αν καταφέρεις να πουν όλοι ότι γίνεται σωστή δουλειά, νομίζω ότι έχεις πετύχει. Δεν έχω διαβάσει κάτι που να πω ότι είναι άδικο διότι καταλαβαίνω τα κίνητρα του καθενός.

-Τώρα μιλά η ανεκτικότητα που μάθατε στη Διεθνή Τράπεζα; Βοήθησε, όταν θέλεις να σε ανένονται, πρέπει και εσύ να μπορείς να ανέχεσαι τους άλλους.